

Bibliografia

1. Babiuc C., Vlada-Tatiana Dumbrava Medicină Internă. Vol.II. Gastroenterologie. Hepatologie. Reumatologie. Balacron SRL, Chișinău. 2007, p.240. ISBN 978-9975-100-21-2.
2. Berliba E., Țurcanu A. Autoimmune hepatitis. Guidelines for students. Chișinău: CEP „Medicina”, 2014, 69 p. ISBN 978-9975-118-35-4
3. Dumbrava V.-T., Berliba E., Lupașco Iu. Ficatul și alcoolul. Monografie. Chișinău, 2008, 298p.
4. Dumbrava V., Lupașco Iu., Țurcan S. Berliba E., Țurcanu A., Tofan-Scutaru L., et al Bazele hepatologiei. Monografie în 2 volume, Chișinău, 2010, 400 p.(I-ul volum), 416 p. (vol.II).
5. Dumbrava V-T, Lupașco Iu., Romanciuc I., ș.a. Bazele hepatologiei. Compendiu pentru studenți și rezidenți în 2 volume. "Tipografia Sirius", Chișinău, 2010, 350 p., 400 p. ISBN 978-9975-9896-6-4
6. Vlada Dumbrava, Minodora Mazur, Adela Țurcanu: Ficatul și medicamentele/ Ghid practic/ Chișinău 2004/100 p.
7. Mauss Stefan, Berg Thomas, Rockstroh Juergen, Sarrasin Christoph, Heiner Wedemeyer. Hepatology – a clinical textbook. 2016, 7th Edition, 2016 Printed in Germany by Druckerei Heinrich GmbH, Hans-Böckler-Str. 4, 56070 Koblenz. 710 p. ISBN: 978–3–941727–18–2
8. Peltec A., Țurcanu A. Inflammatory bowel disease. Basic facts. Guidelines for students. Chișinău: CEP „Medicina”, 2014, 87 p. ISBN 978-9975-118-44-4.
9. Peltec A., Berliba E. Gastritis and Gastropathy. Basic facts. Guidelines for students. Chișinău: CFP Medicina, 2014, 67 p. ISBN 978-9975-118-44-6.
10. Pascu Ovidiu.. Gastroenterologie și hepatologie. Bazele practicii clinice. Editura Medicală Universitară «Iului Hațieganu» Cluj-Napoca, 2008, P. 605
11. Prisacari V., Paraschiv A., Spînu C., Holban T., Rîmiș C., Guriev V., Lupașco Iu. Hepatitele virale parenterale și cirozele hepatice – epidemiologia, clinica, diagnosticul, tratamentul, prevenirea și controlul. Monografie, Chișinău, 2013, 400 p.
12. Țurcanu A., Berliba E. Wilson's disease. Basic facts. Guidelines for students. Chișinău: CEP „Medicina”, 2014, 65 p. ISBN 978-9975-118-36-1
13. Țurcanu A. Wilson's disease. Self-assessment workbook. Guidelines for students. Chișinău: CEP „Medicina”, 2014, 22 p. ISBN 978-9975-118-36-1.
14. Țurcan S. Colita ulcerosă. Monografie. Centrul Editorial-poligrafic Medicina., Chișinău, 2012, 192 p.
15. Podolsky Daniel K., Camillery Michael et. al. Yamada's Textbook of Gastroenterology, 2 Volume Set, 6th Edition 3450 p., ISBN: 978-1-118-51206-7

VOLUMULUI ASISTENȚEI MEDICALE ACORDATE DE MEDICII REZIDENȚI ȘI LIMITELE DE COMPETENȚĂ LA SPECIALITATEA GASTROENTEROLOGIE

Dumbrava Vlada-Tatiana, Proca N., Țurcanu Adela, Berliba Elina
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

Abrevieri: Interpretare – I, Asistare – A, Executare – E

COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI ASISTENȚA MEDICALĂ ACORDATĂ	VOLUMUL (Nr. pacienți examinați/ proceduri medicale/ investigații clinice)
ANUL I	
Examenul clinic al pacientului gastroenterologic (inspecția, palpația, percuția, auscultația). Evaluarea manifestărilor digestive și extradiigestive, hepatice și extrahepatice. E.	200
Formularea corectă a diagnosticului clinic al pacientului cu afecțiune hepatică sau gastrointestinală, luând în considerație recomandările actualizate, curente ale ghidurilor internaționale. E.	200
Evaluarea parametrilor antropometrici ai pacienților gastroenterologici. E. I.	200
Evaluarea stării nutriționale al pacientului de profil gastroenterologic sau hepatobiliar. E.	200
Buletine hematologice. Indicații. I.	200
Imunograma umorală (IgA, IgM, IgG) și celulară (CD3, CD4, CD8, CD16). CIC. Crioglobuline. I.	40-50
Ionograma serică (Ca, Na, K, Mg, Fe). Indicații. I.	
Autoanticorpii hepatici specifici (ANA, antiLKM, antiSMA, SLA, AMA, AMA-M2, anti DNA, antifosfolipidici, anticardiolipidici, pANCA, ASCA). Indicații. I.	30-40
Teste serologice de evaluare a gastritei cronice tip A (autoanticorpii antiparietali, antifactor Castl), gastritei cronice tip B (anticorpii anti H.pylori). I.	30-40
Coprocitograma. Sânge ocult în masele fecale. Tehnici. Indicații. I.	50
Copro parazitologia. Coprocultura. Tehnici. Indicații. I.	50
Calprotectina în masele fecale. Clostridium difficile, toxina A,B. Indicații. I.	30
Testele de evaluare a f-ției exocrine a pancreasului (enzimele serice (amilaza, lipaza, tripsinogen, fosfolipaza), elastaza masele fecale). Indicații. Tehnici. I.	30
Teste de absorbție a glucidelor (testul de toleranță la lactoză, testul la D-xiloza). Tehnici. Indicații. I.	30
Testul cu urează pentru determinarea Ag. H.pylori. Ag. H.pylori în masele fecale. Tehnici. Indicații. I.	30-50

Urinograma. Profilul biochimic (Cuprul în urină, Pb în urină) al urinei. Tehnici. I.	100
Paracenteza de diagnostic. Tehnici. Indicații. E.	15-20
Paracenteza curativa. Tehnici. Indicații. A. I.	15-20
Examenu general și bacteriologic al lichidului ascitic. Tehnici. I.	20
Chestionarul AUDIT, GAGE în boli hepatice alcoolice. Utilizare. I.	30
Scorul Child-Pugh, Meld, Madrey. Utilizare și calculare. E. I.	100
Scorul FIB-4, BEA, APRI. Calculare. E. I.	100
Calcularea bilanțului energetic în 24 ore. E.	50
Calcularea necesității hidrice la pacientul cu ascită. E. I.	30
Teste biochimice hepatice (parametrii s-lor: citolitic, colestatic, imunoinflamator, hepatopriv). Indicații. I.	200
Markerii serologici ai virusurilor hepatotrope obligatorii: B, C, D, E și infecțiilor facultativ-hepatotrope: HSV, EBV, CMV. Tehnici, Indicații. I.	100 -150
Evaluarea moleculară a virusurilor hepatice prin PCR (AND VHB, ARN VHC, ARN VHD). Genotiparea virusurilor hepatice. Indicații. I.	50
Teste genetice în bolile hepatice (mutații ale genei ATP7B, genei HFE, genei UDP, alfa-antitripsinei ș.a.). Indicații. I.	30
Teste genetice în maladiile tubului digestiv și pancreasului (defecte de genă specifice mucoviscidozei, celiachiei, pancreatitei ereditare ș.a). Indicații. I.	20
Evaluarea marcherilor tumorali în patologia hepatică și gastrointestinală. Indicații. I.	50
Teste pentru evaluarea malabsorbției și maldigestiei intestinale. Indicații. I.	20
Sondaj duodenal polifracționat. Tehnici. Indicații. A. I.	30
Sondaj duodenal orb. Tehnici. Indicații. E.	30
Tușeu rectal. Tehnici. Indicații. E. I.	10
Rectoromanoscopia. Tehnici. Indicații. E. I.	5
Clister evacuator. Tehnici. Indicații. E. I.	20
Lavaj gastric. Tehnici. Indicații. E. I.	5
Exfuzie sanguină. Tehnici. Indicații. A.	5
Transfuzii de plasmă proaspăt congelată, albumină. Tehnici. Indicații. E.	
Pregătirea bolnavului pentru irigoscopie, colonoscopie, rectoromanoscopie. Tehnici. E.	20
Calcularea dosajului medicamentos și concentrației soluțiilor pentru perfuziile intravenoase. E.	
Fibrotest/Fibromax. Tehnici. Indicații. I.	20-25
Fibroscan. Indicații. Tehnici. I.	30
Paracenteza de diagnostic și curativă. Tehnici. Indicații. A.	10
Biopsie hepatică. Tehnici. Indicații. A. I.	10
Completarea documentelor medicale (foia de observație, extrasul medical, certificate de concediu medical, fișa de ambulator). E. I.	50
Selectarea pacienților eligibili pentru spitalizare în secțiile de gastroenterologie, hepatologie. E.	30
Selectarea pacienților cu hepatita cronică virală B, C, D eligibili pentru terapia antivirală. E.	30
Monitorizarea pacienților cu hepatita cronică virală B, C, D non-eligibili către terapia antivirală. E.	30
Screeningul pacienților din grupele de risc pentru maladii hepatice la nivel de centru consultativ specializat. E.	30
Informarea și educarea pacientului de profil gastroenterologic sau hepatobiliar cu regimul nutrițional și de activitate optim și individualizat, pentru sporirea calității vieții și reducerea decompensării maladiei. E.	200
Demonstrarea eficienței sau competenței în cercetare, apreciere și aplicarea literaturii medicale în evaluarea diverselor cazuri clinice. E.	30
Participarea activă în diverse manifestări științifice naționale sau internaționale, documentate prin certificate. E.	5-10
Aplicarea îngrijirii multidisciplinare a pacientului cu afecțiune gastrointestinală sau hepatobiliară prin suportul specialiștilor aliați: chirurghi, radiologi, morfopatologi, nutriționiști, nurse, lucrători sociali, fizioterapeuți. E.	30
Aplicarea principiului de „îngrijire – centralizată” a pacientului, considerând speranțele bolnavului, anamnezei eredocolaterale. E.	30
Demonstrarea competențelor managementului de urgență al situației clinice din patologia gastrointestinală sau hepatobiliară. E.	30
Durerea retrosternală de origine esofagiană. Ajutor de urgență.	10
Sughit. Vomă. Ajutor de urgență.	10
Colică biliară. Ajutor de urgență.	10
Durere abdominală. Ajutor de urgență.	10
Reacție alergică. Ajutor de urgență.	10
ANUL II	
Examen clinic al pacientului cu afecțiune respiratorie (acuze, anamneza, inspecție, palpația, percuția și auscultația). Identificarea factorilor de risc și agravanți	30

pentru patologia respiratorie. E.	
Recoltarea corectă și examenul general al sputei. Tehnici. E.	20
Frotiul sputei. Tehnici. E. I.	10
PEF-metria (peak expiratory flow). Tehnici. E. I.	20
Spirografia. Tehnici. Indicații. I.	20
Puncția pleurală. Tehnici. Indicații. E.	5 – 10
Examenul lichidului pleural. Tehnici. Indicații. I.	5 – 10
Radiografie pulmonară. Tehnici. Indicații. I.	20
Examenul clinic al pacientului cardiac (date subiective, anamneză, inspecție, palpația, percuția și auscultația cordului). Anamneză erededocolaterală și factorii de risc implicați în afecțiunea cardiovasculară. Formularea corectă a diagnosticului afecțiunii cardiovasculare. E.	30
Tensiunea arterială. Tehnici de măsurare. E. I.	100
ECG. Tehnici. Indicații. E.I.	30
Ecocardiografie. Tehnici. Indicații. I.	30
Holter – ECG. Indicații. I.	20
Test de efort cardiovascular. Indicații. I.	
Examen clinic al pacientului reumatic (acuze, anamneză, inspecție, palpație, percuție, auscultație). Formularea corectă a diagnosticului clinic pentru patologia reumatologică. E.	30
Osteodensitometria. Tehnici. Indicații. A. I.	10
Probe reumatice. Indicații. I.	20
Artroscopie. Tehnici. Indicații. A. I.	5
Examenul clinic al pacientului cu afecțiune hepatică sau gastrointestinală. Identificarea factorilor de risc în achiziția unor afecțiuni (hepatite virale) și pentru progresia unor maladii. Formularea corectă a diagnosticului clinic. E.	50
Identificarea și examenul clinic al pacienților cu afecțiuni gastroenterologice sau hepatobiliare de tranziție (celiachia, fibroza chistică, maladii ereditare hepatice, ș.a.) și recunoașterea unor aspecte de diagnostic la etapa de preadult a acestor afecțiuni. E.	20
Identificarea semnelor de alarmă la pacienții cu patologie funcțională a tubului digestiv și evaluarea ulterioară a acestor pacienți. E.	30
Biopsie hepatică. Tehnici. Indicații. A.	5
Paracenteza de diagnostic și evacuatorie. Tehnici. Indicații. A.	10
Sondaj duodenal polifracționat. Tehnici. Indicații. E. I.	10
Sondaj duodenal orb curativ. Tehnici. E.	30
Examenul lichidului duodenal (obținut prin sondaj duodenal). Tehnici. I.	30
Examen morfologic al țesutului hepatic. I.	10
Transfuzii de sânge și derivate sanguine. Tehnici. Indicații. E.	
Selectarea pacienților cu hepatita cronică virală B, D, C pentru terapia antivirală. Prioritizarea pacienților pentru terapia antivirală. E.	30
Inițierea terapiei antivirale a pacienților cu hepatita cronică virală (B, C, D). E.	30
Pulsterapia cu corticosteroizi la pacienții cu patologie autoimună hepatică. E.	5
Consultația pacienților de profil gastroenterologic sau hepatobiliar (examen clinic și paraclinic) la invitația altor specialiști din alte secții sau instituții medico-sanitare. E.	30
Completarea documentelor medicale (fișa medicală de staționar și ambulatorie, certificat de concediul medical, foia de indicații terapeutice, extras medical, fișe de trimitere către alți specialiști). E.	30
Participarea în expertiza gradului de dizabilitate a pacientului cu maladie hepatică sau gastroenterologică. E.	30
Instituirea planului de management eficient al pacientului cu afecțiune gastrointestinală sau hepatobiliară utilizând resursele medicale disponibile. E.	30
Participare activă (prezentări de caz, comunicări, publicare de articole sau rezumate) în cadrul conferințelor, simpoziunelor, work-shop-urilor naționale și internaționale, documentate prin certificate. E.	5-10
Pleurizie masivă. Ajutor de urgență.	2-3
Insuficiența respiratorie acută. Ajutor de urgență.	2-3
Hemoragie digestivă superioară. Ajutor de urgență.	5 – 10
Criza hipertensivă. Ajutor de urgență.	30
Durerea retrosternală de genезă cardiacă. Ajutor de urgență.	20
Criza de astm bronșic. Ajutor de urgență.	20
Reacție postransfuzională. Ajutor de urgență.	10
ANUL III	

Examenul clinic al pacientului (spitalizat sau ambulator) cu afecțiune endocrină (acuze, anamneză, inspecție, palpație, percuție, auscultație). Formularea corectă a diagnosticului de maladie endocrină.	30
Testarea glucozei cu glucometru. Testul de toleranță al glucozei. Profilul glicemic. Indicații. I.	30
Teste ale hormonilor glandei tiroide, axului hipofizo-adreno-sexual. Indicații. I.	20
Ecografia tiroidei. Tehnici. Indicații. A. I.	10
Scintigrafia glandei tiroide. Tehnici. Indicații. I.	10
HOMA-index. Calculare. E. I.	30
Examenul clinic al pacientului cu afecțiune renală (acuze, anamneză, inspecție, palpație, percuție, auscultație). Formularea corectă a diagnosticului clinic al maladii renale. E.	30
Probe funcționale renale. Indicații. I.	20
Ecografia renală. Tehnici. Indicații. A. I.	20
Scintigrafia renală. Tehnici. Indicații. I.	10
Urografia i/v. Tehnici. Indicații. I.	5
Examenul clinic al pacientului cu afecțiune gastrointestinală (acuze, anamneza, inspecție, palpație, auscultație). Recunoașterea și identificarea maladiilor gastrointestinale ereditare. Formularea corectă a diagnosticului clinic. E.	100
Explorarea secreției gastrice (cu sonda Einhorn). Tehnici. Indicații. I.	10
Metode de stimulare directă și indirectă în evaluarea funcției exocrine a pancreasului. I.	10
Endoscopia digestivă superioară. Esofagoendoscopia. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. E.	50
Biopsia mucoasei esofagiene. Tehnici. Indicații. E.	30
Endoscopia digestivă superioară. Gastroscopia. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. E.	50
Biopsia mucoasei gastrice pentru determinarea infecției cu H.Pylori. Tehnici. Indicații. E.	50
Biopsia mucoasei gastrice și duodenale. Tehnici. Indicații. E.	50
Colonoscopia cu biopsia mucoasei intestinale. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. E.	50
Frotiu din mucoasa gastrică și sau duodenală. Tehnici. E.	20
Frotiu din mucoasa intestinală. Tehnici. E.	20
Dilatate endoscopică a stenozei esofagiene. Tehnici. Indicații. A.	10
Manometria esofagiană. Tehnici. Indicații. I.	10
Capsula endoscopică. Indicații. A.I.	20
Polipectomie. Tehnici. Indicații. A.	10
PH-metria esofagiană. Tehnici. Indicații. I.	10
Pregătirea bolnavului pentru examenul radiologic al intestinului. Tehnici. E.	30
Radiografia abdominală simplă – ca metodă de explorarea a intestinului. Tehnici. Indicații. I.	30
Irigoscopia. bolnavului. Tehnici. Indicații. A. I.	30
R-scopia stomacului și esofagului. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. A. I.	30
R-scopia stomacului și esofagului cu pasaj pe intestinul subțire și gros. Tehnici. Indicații. A. I.	30
Laparoscopia diagnostică. Tehnici. Indicații. Riscuri. Contraindicații. A.	10
Flebotomia curativă. Tehnici. Indicații. E.	10
Hemostaza endoscopică a HDS prin varice esofagiene. Indicații. E.	10
Ligaturarea v.esofagiene. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. A.	10
Biopsie hepatică. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. E.	10
Examen morfologic al țesutului hepatic. Tehnici. I.	30
Evaluarea riscului și complicațiilor procedurilor de diagnostic invaziv (endoscopia digestive, biopsia hepatica) în afecțiunile tractului digestiv, totodată recunoscând controverse curente și abordarea lternative. E.	30
Frotiu histologic din țesut hepatic. Tehnici. E.	30
Evaluarea pacienților pretransplant hepatic. Familiarizarea cu lista de așteptare pentru transplant hepatic. E.	20
Selectarea pacienților pentru transplant hepatic. E.	10
Monitorizarea bolnavului posttransplant hepatic. E.	10
Selectarea pacienților cu hepatita cronică virală B prioritari terapiei cu analogi nucleozidici. Evaluare preterapeutică și inițierea terapiei antivirale. Monitorizarea pe durata terapiei. E.	20
Selectarea pacienților cu hepatita cronică virală C prioritari terapiei free-interferon. Evaluarea preterapeutică și inițierea terapiei. Monitorizarea pe durata terapiei antivirale. E.	10

Consultația pacienților cu profil gastroenterologic sau hepatobiliar (examen clinic și paraclinic) din alte secții terapeutice și chirurgicale, sau alte instituții medico-sanitare la invitația altor specialiști. E.	50
Participarea în expertizarea vitalității, prin evaluarea gradului de dizabilitate al pacientului de profil gastroenterologic sau hepatobiliar. E.	30
Participare activă (comunicări, publicații) în cadrul conferințelor, seminarelor, simpoziunelor naționale sau internaționale, documentate prin certificate. E.	5-10
Durerea retrosternală non-cardiacă (esofagiană). Atitudine diferențiată. Ajutor de urgență.	30
Durerea abdominală. Atitudine diferențiată. Ajutor de urgență.	30
Comele hepatice. Ajutor de urgență.	5
Coma diabetică. Ajutor de urgență.	5
Angor pectoral. Ajutor de urgență.	10
Dereglări de ritm cardiac. Ajutor de urgență.	20
Hemoragie digestivă superioară. Ajutor de urgență.	10
Șoc anafilactic. Ajutor de urgență.	1-3
ANUL IV	
Examenul clinic al pacientului cu afecțiune hematologică, oncologică (acuze, anamneză, inspecție, palpație, percuție, auscultație). Identificarea factorilor de risc și persoanelor din grupul de risc pentru maladiile hematologice și oncologice. E.	20
Puncția măduvei osoase. Tehnici. Indicații. I.	5
Frotiu de sânge periferic. Tehnici. E. I.	5
Biopsie osoasă. Tehnici. Indicații. A.	3-5
Biopsia ganglionului limfatic. Tehnici. Indicații. A.	10
Examenul clinic (datele subiective, obiective) al pacientului în stare critică, spitalizat în secția de terapie intensivă. E.	20
Pulsoximetru. Tehnici. Indicații. E.	10
Defibrilarea și cardioversia. Tehnici. Indicații. E.	5-10
Puncția subclaviei. Tehnic. Indicații. A.	10
Oxygenoterapia. Tehnici. Indicații. E.	5
Administrarea aerosolilor. Tehnici. Indicații. E.	10
Aspirația și lavajul gastric. Tehnici. Indicații. E.	10
Introducerea și poziționarea sondei Blakemore. Tehnici. E.	10
Examenul clinic al pacientului cu maladii hepatice rare (acuze, anamneza, inspecție, palpație, percuție, auscultație). Recunoașterea maladiilor hepatice ereditare. Formularea corectă a diagnosticului clinic.	20
Examenul clinic (subiectiv și obiectiv) al gravidei cu afecțiune hepatică sau gastroenterologică. E.	10
Biopsia hepatică. Tehnici. Indicații. E.	10
Consultația pacientului (examenul clinico-paraclinic) cu afecțiune hepatobiliară sau gastroenterologică (din alte secții terapeutice și chirurgicale) la invitația altor specialiști. E.	50
Ecografia organelor abdominale. Pregătirea bolnavului. Indicații. Tehnici. E.I.	50
Doppler Duplex al sistemului portal. Tehnici. Indicații. E. I.	50
RMN abdominal (inclusiv și prin regim colangiografic). Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. A. I.	50
Tomografia computerizată a organelor abdominale (cu/fără contrast). Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. A.I.	20
Tomografia computerizată toracică, vasculară, cerebrală. Indicații. A.I.	10
Colangiopancreatografia retrogradă endoscopică. Pregătirea bolnavului. Tehnici. Indicații. A.	10
Alcoolizarea tumorilor hepatice, radioablația tumorilor hepatice. Tehnici. Indicații. A.	10
Hemostaza endoscopică în hemoragia gastrică. Tehnici. Indicații. A.	10
Hemoragia digestivă inferioară. Ajutor de urgență.	10
Selectarea pacienților pentru transplant hepatic. E.	20
Monotorizarea pacientului posttransplant hepatic. E.	5
Participarea în diverse work-shopuri interdisciplinare, seminare, conferințe, congrese cu implicare nemijlocită prin comunicări orale sau postere. E.	3-5
Publicarea articolelor (tezis-uri, rezumate) în publicații de specialitate din țară și de peste hotare. E.	3-5
Demonstrarea capacităților consultativ efective prin evaluarea documentară (în formă scrisă sau verbală) și recomandărilor incluzând: raporturi procedurale sau de particularitate (în cazuri particulare, speciale); răspuns la cerințele altor specialiști în ce privește abordarea investigațională sau terapeutică a pacientului. E.	50
Utilizarea aspectelor administrative pentru evaluarea pacientului ambulator și conexiunea lui cu serviciul spitalicesc (criteriile de spitalizare). E.	30
Utilizarea și cunoașterea resurselor asigurării naționale de sănătate curentă în diagnosticul și tratamentul maladiilor tractului gastrointestinal și hepatobiliar. E.	50